

Pašnovērtējuma anketa pašvaldības kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājiem kapitālsabiedrības pārvaldības novērtēšanai

Pašnovērtējuma anketa ir instruments, lai veiktu pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības novērtējumu. Šī anketa ir paredzēta kapitāla daļu turētājam. Pašvērtējuma anketa dod iespēju revīzijas apjomā neiekļauto pašvaldību vadībai novērtēt savu darbību saskaņā ar Valsts kontroles revīzijā izmantoto pieeju un kritērijiem. Anketa ir izstrādāta pēc Valsts kontroles atbilstības un lietderības revīzijas “Vai Talsu novada pašvaldība pārvalda kapitālsabiedrības, sekojot tiesiskuma un labākās prakses principiem?”.

Ar revīzijas ziņojumu “Kapitālsabiedrību pārvaldība Talsu novadā – apšaubāma pakalpojumu kvalitāte, pieaugošas izmaksas iedzīvotājiem un riski pieejamībai ilgtermiņā...” var iepazīties Valsts kontroles vietnē tīmeklī www.lrvk.gov.lv sadaļā *Revīziju ziņojumi* nozare *Pašvaldības*.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
1. Vai ir veikta objektīva un pamatota analīze par no pašvaldības funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu veikšanu komercdarbības veidā un par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās?			
	<ul style="list-style-type: none"> Pašvaldība ir izvērtējusi kurus no pašvaldības funkcijām izrietošus pārvaldes uzdevumus ir lietderīgi veikt komercdarbības veidā un tam ir ekonomiskuma, efektivitātes, kvalitātes objektīvs un uz aprēķiniem un pierādījumiem balstīts pamatojums. Pašvaldība ir analizējusi alternatīvas (pašvaldības struktūrvienība, pašvaldības aģentūra, privātais komersants, sadarbība ar citām pašvaldībām). Pašvaldība ir izvērtējusi komercdarbības jomu, kurā darbosies pašvaldības kapitālsabiedrība, lai nepārkāptu konkurenci reglamentējošos normatīvos aktus. 		<p>Veikt objektīvu izvērtējumu par pašvaldības dalību kapitālsabiedrībā, pārvērtēt, vai nav būtiski mainījušies apstākļi, kas bija par pamatu kapitālsabiedrības dibināšanai vai pašvaldības dalībai kapitālsabiedrībā.</p> <p><i>Izmantot Konkurences padomes mājaslapā esošās vadlīnijas.</i></p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības rīcības dēļ netiek samazinātas iedzīvotāju iespējas dibināt jaunus uzņēmumus un pašiem radīt jaunas darba vietas. • Pašvaldība regulāri veic izvērtējumu par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās: <ul style="list-style-type: none"> ○ izvērtējums ir veikts ne tikai likumā noteiktā termiņa (ne retāk kā reizi piecos gados) pēdējā gadā, bet arī situācijās, kad ir mainījušies apstākļi, kas bija par pamatojumu dalībai kapitālsabiedrībā; ○ izvērtējumā ir ietverts pamatojums tajā iekļautajiem apgalvojumiem (pierādījumos balstīti argumenti, salīdzināšana, aprēķini, datu analīze u.c.). 		
2. Vai pašvaldība ir skaidri definējusi kapitālsabiedrību darbības mērķus un uzdevumus?			
	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitālsabiedrībām ir definēti mērķi un uzdevumi, kas ir kaskadēti no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. • Kapitālsabiedrībām noteiktie mērķi un uzdevumi ir skaidri noteikti kapitālsabiedrību darbības stratēģijās. • Mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildes izvērtēšanai kapitālsabiedrību stratēģijās ir noteikti izmērāmi rezultātīvie rādītāji. 		<p>Nodrošināt, lai kapitālsabiedrību valdes locekļi pārzina kapitālsabiedrībām noteiktos mērķus un uzdevumus.</p>
3. Vai pašvaldība ir nodrošinājusi, ka kapitālsabiedrības sagatavo kvalitatīvus, pilnīgus un objektīvu informāciju saturošus pārskatus un atskaites?			
	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldība ir objektīvi izvērtējusi informācijas periodiskumu, apjomu, saturu, kvalitāti un samērīgumu, ko kapitālsabiedrība sniedz kapitāla daļu turētājam. • Kapitāla daļu turētājs pieprasa no kapitālsabiedrībām pēc iespējas tikai tādu informāciju, kas ir nepieciešama lēmumu pieņemšanai. 		<p>Noteikt kārtību kapitālsabiedrībām izvirzīto mērķu un uzdevumu izpildes novērtējumam.</p> <p>Izvērtēt, vai kapitālsabiedrību darbības rezultātu novērtējumi ir pamatoti ar objektīvu informāciju un datiem.</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldība ir noteikusi periodiskumu, informācijas apjomu, saturu un kvalitāti stratēģijas izpildes novērtējuma sagatavošanai. • Pašvaldība nodrošina, ka stratēģijas izpildes izvērtējumos un citās atskaitēs un pārskatos ir ietverta informācija, kas sniedz objektīvus datus par uzdevumu izpildi, mērķu sasniegšanu – finanšu un nefinanšu rādītājiem. • Pašvaldība kā kapitāla daļu turētājs pieņem lēmumus, kas saistīti ar kapitālsabiedrību pārvaldību, pamatojoties uz objektīvu un pilnīgu informāciju (ceturkšņa atskaites, gada pārskats, vadības ziņojumi, stratēģijas izpildes novērtējums u.c.). • Pašvaldība vērtē valdes locekļu darbību, darbības rezultātus, pieņem lēmumus atbilstoši valdes locekļu un kapitālsabiedrību darbības rezultātiem. 		<p>Nodrošināt, lai pārskatos ir iekļauta informācija tādā apmērā, ka lasītājam “no malas”, sniegtā informācija ir pilnīga un saprotama.</p> <p>Izstrādāt kārtību un skaidrus kritērijus kapitālsabiedrību valdes locekļu darba un darba rezultātu izvērtēšanai. Kārtībā ieteicams iekļaut arī motivācijas programmu.</p>
<p>4. Vai pašvaldība ir ieguvusi pārlicību, ka kapitālsabiedrības sniedz iedzīvotājiem pakalpojumus, atbilstoši kapitālsabiedrībām noteiktajiem mērķiem un kvalitātes rādītājiem?</p>			
	<p>Kapitāla daļu turētājs ir nodrošinājis, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kapitālsabiedrību sniegtie pakalpojumi atbilst kapitālsabiedrībām noteiktajiem darbības mērķiem un izpildes rādītājiem; ○ kapitālsabiedrības stratēģijā ir noteikti izmērāmi rezultatīvie rādītāji par pakalpojumu kvalitāti (t.sk. skaitliski); ○ kapitālsabiedrības pastāvīgi uzkrāj datus un mēra pakalpojumu kvalitāti; ○ kapitālsabiedrības ir veikušas iedzīvotāju aptaujas un sūdzību analīzi, lai pārlicinātos par apmierinātību ar pakalpojumu kvalitāti. 		<p>Kapitālsabiedrību darbības stratēģijās noteikt kritērijus, izmērāmus rezultatīvos rādītājus kapitālsabiedrības pakalpojumu kvalitātes mērīšanai.</p> <p>Noteikt, kādu informāciju un datus kapitālsabiedrībām ir jāuzkrāj pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai.</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
5. Vai pašvaldība ir nodrošinājusi, ka kapitālsabiedrības stratēģiju, pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem?	<p>Kapitāla daļu turētājs ir nodrošinājis, ka kapitālsabiedrību budžets ir sagatavots, ņemot vērā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ saimnieciskās darbības un uzdevumu izpildes novērtējumu iepriekšējā periodā; ○ finanšu rādītājus iepriekšējā periodā; ○ pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos, kapitālsabiedrības stratēģijā un kapitālsabiedrības gada darba plānā noteiktos sasniedzamos mērķus, plānotos uzdevumus un rādītājus, kurus īstenot un sasniegt kārtējā budžeta gada periodā. 		<p>Sniegt atbalstu vai sagatavot vienotu kārtību kapitālsabiedrību budžetu izstrādei, lai kapitālsabiedrības sagatavotu budžetus sasaistē ar gada darba plānu, kurā ir noteikti uzdevumi, kas tiks īstenoti kārtējā budžeta gadā, lai veicinātu stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu tās darbības periodā kopumā.</p>
6. Vai pašvaldība saņem objektīvu un ekonomiski pamatotu informāciju par kapitālsabiedrības darbības virzienu un pakalpojumu izmaksām?	<p>Kapitāla daļu turētājs ir nodrošinājis, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kapitālsabiedrības grāmatvedības uzskaitē tiek kārtota atbilstoši aktuālai grāmatvedības politikai; ○ kapitālsabiedrības izdevumi un ieņēmumi tiek grāmatoti tā, lai tos analizētu un iegūtu pamatotu informāciju par kapitālsabiedrības darbības izmaksām, darbības virzienu rentabilitāti, pakalpojumu izmaksām. 		<p>Sniegt atbalstu vai sagatavot vienotu metodiku objektīvai un ekonomiski pamatotai kapitālsabiedrību darbības virzienu un pakalpojumu izmaksu noteikšanai.</p>
7. Vai kapitāla daļu turētājs ir guvis pārlicību, ka kapitālsabiedrībā ir izveidota iekšējās kontroles sistēma un tiek nodrošināta kontrole pār finanšu līdzekļu likumīgu un lietderīgu izlietojumu?	<p>Kapitāla daļu turētājs ir noteicis vienotu kārtību un prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai par:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kapitālsabiedrības īpašumā esošo transportlīdzekļu izmantošanu (degvielas patēriņa normu noteikšana, attaisnojuma dokumentu sagatavošana, 		<p>Apzināt kapitālsabiedrībās esošās kontroles, izvērtēt iespēju un nepieciešamību noteikt vienotu kārtību iekšējās kontroles sistēmas organizēšanai kapitālsabiedrībās.</p>

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir izpildīts (jā/nē/ daļēji)	Ieteicamā rīcība, ja kritērijs nav izpildīts
	<p>pēcpārbaude);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kapitālsabiedrību darbinieku komandējumiem, komandējumu pieteikumiem un to lietderības izvērtējumu, komandējumu atskaitēm; ○ preču un pakalpojumu iegādēm, līgumu slēgšanas procedūrām, izvērtējot to nepieciešamību un nodrošinot normatīvajos aktos noteikto procedūru un kārtības ievērošanu; ○ reprezentācijas izdevumu veikšanu un uzskaiti. 		
8. Vai kapitāla daļu turētājs kontrolē, vai kapitālsabiedrību valdes locekļiem izmaksātā atlīdzība atbilst normatīvo aktu prasībām?			
	<ul style="list-style-type: none"> • Ir noteikta vienota kārtība par atlīdzību pašvaldības kapitālsabiedrībās. • Ir noteikta kārtība un kritēriji valdes locekļu atlīdzības noteikšanai. 		Noteikt vienotu kārtību valdes locekļu atlīdzības noteikšanai.
9. Vai auditos un revīzijās sniegtie ieteikumi tiek ieviesti pēc būtības, novēršot riskus un nepilnības, kā arī stiprinot iekšējās kontroles sistēmu kapitālsabiedrībās?			
	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitālsabiedrību sniegtā informācija pierāda auditos sniegto ieteikumu ieviešanas faktu un ieteikumu mērķu sasniegšanu. • Iekšējā auditora gada darba plānā ir iekļautas pārbaudes kapitālsabiedrībās. 		Iekšējā auditora darba plānā iekļaut arī pārbaudes kapitālsabiedrībās.
10. Vai ir publiskota visa informācija, kuras publiskošanu nosaka normatīvie akti ?			
	Pašvaldības mājaslapā ir ievietota visa saskaņā ar normatīvajiem aktiem publiskojamā informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību.		Ievietot pašvaldības mājaslapā normatīvajos aktos noteikto informāciju.